Nieuwsbrief

Jan. - febr. 2025, Jaargang 6, nr. 1

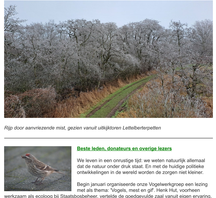

Rijp door aanvriezende mist, gezien vanuit uitkijktoren Lettelberterpolen

Beste leden, donateurs en overige lezers

We leven in een onzekere tijd, waarin we weten natuurlijk allemaal dat de natuur onder druk staat. En met de toenemende ontwikkelingen in de wereld worden de zorgen niet kleiner.

Gelukkig zijn er ook ontwikkelingen waar hoop bestaat op een betere toekomst. Zoals meer, gevarieder en gezonder voedsel, verbeterde gezondheid, minder CO2 in de lucht, verbeterde werkzaam als ecologo bij Staatsbosbeheer, verbeterde de gezondheid van de grond, minder energie verslaving, verdubbeling van vogelrijkdom op het boerenland, de basis van elke voedselketen. Achtenvoorvijftig hofjes bij de verstrikkende grootgrien toe aan de hand van wat vogelsoorten. Le grutto, zwarte stern, grauwe kiekeuw, lepel en roerdomp.

Ook de Europese Unie heeft ontdekt dat boeren van de rechter in een door Greenpeace aangespannen proces de Staat boeit om aan hun eigen stikstoftoel voor 2030 te houden. Doelen die we allen in nauwe samenwerking kunnen halen.

Als IVN Natuurducatie willen wij de inwoners van het Westerkwartier laten zien wat we aan natuur hebben in onze woonomgeving. Hoe mooi onze omgeving wordt gemaken om te voorkomen dat we ons aan de natuur vergeten. Hoe we dan ook in de maak in onze jubileumjaar.

De tekst met zijn nieuwe grove kiezen is ook onderwerp van gesprek. Bewoners zijn boven de grond en bloeien hier en daar zelfs al. En de toverhazelaar staat op springen. Laten we er van genieten!

Namens redactie en bestuur,
Ad van Alphen, voorzitter

Hoe goed ken jij je streek?
De foto's van de vorige keer:

In onze fotoalbum 'Hoe goed ken jij je streek' (voorlopig voor de laatste keer de oplossing bij de twee foto's uit de vorige Nieuwsbrief. Hierna starten we etts nieuwe.

Foto1 Leijdsen

De Leidijk, hier onverhard ten westen van het Trimunter strijtengebied. Vroeger de Leijdsen Weg genoemd, van de Lucaswalde tot aan Drachtstercompagnie, was de eerste vom van besberming tegen overbodig water uit het begin gelegen (hoogsveen.

Foto 2 Het molenkanaal te Leek

Op deze plek, nu een klein boise, stond ooit de **2e molen** in een reeks van drie langs welk canitum Leek via het **Molenkanaal** verbond omdoug werd gemalen om te voorkomen dat het Leekster Hoofdvaart, belangrijk voor de afvoer van turf, droog zou vallen.

Meer achtergrondinformatie bij boverstaande twee foto's vindt u op onze website via de link: Kijk je eigen streek

Nieuwe rubriek:

Na de afgelopen jaren een breed scala aan foto's uit ons mooie landelijke Westerkwartier te hebben gehoord, gaan we nu op zoeken naar de andere kant van naar de plaat.
Nu op dit moment de bomen en struiken nog blieterlose zijn zie je soms verschijnselen aan bomen en struiken die ook wel iets zeggen. Wat, wat is dat nou?
Dagend twee van die waarnemingen.
Aan u de vraag, wat zien we hier?

Foto 1

Foto 2

Mail uw antwoord naar: inwesterkwartieren@gmail.com

Cursussen / Lezingen

1. Cursus Wildplukken / Proef de natuur op je bord

Over de cursus

Als IVN Westerkwartier e.o. zijn we trots jullie te kunnen melden dat we in ons jubileumjaar, een cursus kunnen aanbieden vanuit onze eigen afdeling, in het Westerkwartier!
De cursus hebben we (deels) kunnen financieren vanuit de opbrengst van de Rabobank Coöperatie in 2023.

Praktische informatie
Aan de hand van de thema's Lente, Zomer en Herfst organiseren we zeven bijeenkomsten: drie maal een theorieavond (19.30-22.00 uur bij 't Rieuw te Nuis), gevolgd door drie maal een praktijkmiddag van 13.30-17.00 uur (zie wisselende locaties).
Vrijdagmiddag 26 september volgt er nog een afsluitende bijeenkomst.

Aanmelden en kosten
Aanmelden kan via: inwesterkwartieren@gmail.com
Kosten € 165,- per persoon (€ 115,- voor niet-leden).
De aanmelding is definitief als het cursusgeld betaald is. Aanmelding is op volgorde van betaling.

Graag opgeven voor 1 maart
Bij 15 deelnemers gaat het door. Er kunnen maximaal 20 deelnemers aan de cursus meedoen.

De volledige promotiestraat met leesdagindeling is te vinden en te lezen op Cursusinformatie.

2. Skip je Winterdip

Net als voorgaand jaar biedt FLORON een gelte, leuk, informatief en laerzaam winterprogramma.

Het heet 'Skip je winterdip' en bevat lezingen en quizzen. Tot de start van het veldseizoen kun je gratis meedoen met deh (of meer) van de vier online activiteiten. Deze vinden plaats op woensdagavonden van 19.30 tot 20.30 uur.
Het programma is als volgt:
Woensdag 15 januari Wintergroene varens
Woensdag 5 maart Wegwijs in de Gaasterlandse Middes en Amsterdiepen
Woensdag 19 maart Future Dikes: Bloemrijke dijken voor biodiversiteit en waterveiligheid
Woensdag 9 april Plantengalerie door Wetlands Courbois (Flora en Fauna Expert)

Een volledig overzicht en de aanmeldfoorm vindt je op "Skip je Winterdip".
En als je de smaak echt te pakken hebt; ook lezingen en cursussen van voorgaande jaren zijn lang te zien.

Bekijk het overzicht en meld je hier aan
Je ontvangt dan een dag voor aanvang van de online activiteit een email met de toegangslink.

Uitgelicht !

Sneetwandeling vanuit Museum 't Rieuw in Nuis op zaterdag 28 december 2024

Aan deze traditionele tocht aan het eind van het jaar deden ongeveer 20 belangstellenden kwartier enkele bomen mee. Herman Wolter heefte ons hartelijk welkom. Na een korte uitleg over de tocht en de bijzondere bomen vertrokken we richt Sies in. Na alle bladeren eraf zij, is het zoo mooi licht en kun je ver kijken. Ondanksjg kondeen wes zien dat de prachtigoverbe huisbomen alleen aan de ondertuint scherpe bladeren heeft, ter beschermning tegen vraat. Bovenaan zitten geen stekeen, omdat daar geen dieren bijen die van de bladeren willen eten. H heft blijd zit staak een mierenbeste aangetroffen. Ook zagen we de Kerstroos, die ook zagen van het blad in zit en zich vol wet tot hij weer als vliegend dierlje naar buiten komt.
Ook zagen we de plaats waar vroeger de grietmannen recht spraken. Dan, herkenbaar aan de achtergebleven veren van piek, waar een gevecht op leven en dood plaatsgevonden tussen een grofvogelt dier en een roofdier.

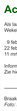

Even verder, bij een gezaagde boom kon ie goed de jaartringen onderscheiden. Die kunnen verschillend in dikte zijn, afhankelijk van de omstandigheden van het jaar. Ook kun je is soms sporen zien van een gebeurtenis zoals brand in een bepaalde periode, waarna de boom zich meestal weer herstelt. Dat herstel was te zien in een boom waarin eid een grote wond was ontstaan door een bliksemschicht. Ook zagen deerna weer dichtgegroeid. Even verderop stond een "stoof", een direkt bomen van hetzelfde soort die aan elkaar gegroeid waren (het kunnen er vaak ook vier of meer zijn).
Berkenzwammen waren te zien op een ongevallen boom. De paddenstoelen op de boom, waarsdoor deze afsterft. De zwammen herstellen zich daarna weer door hun hoedjes boven het gebeurde uit te spreiden, waar de sporen zich bevinden, om ze dragen te kunnen.

Verder zagen we nog een Vlekenij als vloopslag, vroeger (wherrend) bij de postrijtuig van Nuis en een eekhoorn, waarsdoor vroeger het veen werd vervoerd om te worden gebruikt als brandstof.
Na deze interessante rondgang kunden we weer terecht in 't Rieuw om onder genot van koffie/thee/chocolademelk de Grevingar world (met bijbehorende quiz) te tegemoet kwam. Met een plaks roggebrood met speck was het gerecht compleet. En weer door iedereen graag genoten, na zo'n verkwikkende winterwandeling.

Tekst: Laura Gall *Foto's: Folke Alkema*

N.B.: Soms ontvangen we meer activiteitenverslagen dan we in deze Nieuwsbrief kunnen opnemen. Zo was er halverwege januari een mildig vogel voor de jeugd waarop ze, na een uiltelg over uilen, zelf breidsjaltsen van uilen konden uitplukken. En eind januari organiseerden we dre dagen lang activiteiten rondom de Nationale Tuinvogeltelling in woonzorg- en dubeisteldingslocaties van bij De Zijlen. Verslagen hiervan vindt u, nasst nog wele andere activiteitenverslagen, op onze website.

Gespot

Uhaar

Het weekend van 18-19 januari bleek enkele prachtige foto's van de Uhaar te zijn. Ook de omstandigheden waren perfect voor. Mistig en dus hoge luchtvochtigheid, geen wind en de luchttemperatuur even onder het vriespunt.
Uhaar, of **sneeuwhaard**, is een zeldzaam natuurlijk verschijnsel waarbij een haardrage, wolige (astructuur ontstaat op dood en net kerthout, dus niet op de bast, van loofbomen. Het is naar buiten gepeerd water dat bevriest tijdens vorst.

Het kan ontstaan als de luchttemperatuur even onder het vriespunt ligt. In het kort komen zich hiervoor vooral de stofwisseling van deze schimmels komt onder andere water vrij dat door deer kleine openingen in het hout naar buiten wordt gepeerd. Het maar buiten gepeerde water bevriest tot een ijskristal. Dat ijskristal groeit door de vorst. De noodzakelijk voor de vorming van uhaar zodat het naar buiten gepeerde water niet een verdampen akoreres het bevriest. Zulang de schimmels water blijven produceren en de omstandigheden gunstig blijven, kan ijshaar aan blijven groeien. Als de luchttemperatuur te laag wordt, of het zonnetje komt er bij aan is het ook zo weer voorbij, want ijshaar is ter ijshaar te vinden is daarom 's morgens vroeg, op schaduwrijke plaatsen onder omstandigheden zoals die zich in dit specifieke jaarweekend voordeden.

Foto's: Emma Zorgdraager & Annemarie Beekman

Mens en Natuur

Af en toe bereiken ons vragen over het IVN-kwartaalmagazine Mens en Natuur. Some keed men het nauwelijks en vindt men het zonde van het papier, some ook zou men het liever digitaal ontvangen.
Dat is mogelijk/mindistinkelaar kan dat heel eenvoudig voor u aanpassen in het ledenministratiesysteem.
U kunt kiezen tussen fyseke ontvangst via de post, een fysiek magazine heelaar dat ontvangen.
Wilt u iets verandert hebben in de ontvangst, laat het ons dan weten via inwesterkwartieren@gmail.com

Activiteitenoverzicht

Als laatste ook in deze Nieuwsbrief kort aandacht voor onze activiteiten in de komende periode. Wekelijks zijn er wandelingen en gedichten- en verhaaltjesochtend van 9.30 - ca. 11.30 uur.

9 feb.	Winterwandeling op Niemoord	Leek	14.00 - 16.00 uur
22 feb.	Microscopiewandeling in Gaarnerthoeksbos	Tolbert	13.30 - 16.30 uur
11 mrt.	ALV met natuurfilm na	Tolbert	19.30 - 22.00 uur

Informatie over onze activiteiten kunt u altijd uitgebreid terugvinden op onze website.
Ze hiervoor: Activiteiten IVN Westerkwartier e.o.

Beste natuurvriend,

Hopelijk ziet u ons nog eens in de natuur, dan wordt de lente nog mooier!
Ik ben Ineke Bijkerk, coördinator van de Natuurcursussen van IVN Westerkwartier e.o. Ik ben bij de cursussen van IVN Westerkwartier e.o. betrokken als cursusleider en als coördinator van de cursussen. Ik ben ook bestuurslid van de afdeling Natuurcursussen van IVN Noord-Nederland en ik ben lid van de redactie van de Natuurcursussen-nieuwsbrief van IVN Noord-Nederland.
Ik ben een enthousiaste natuurliefhebber en ik ben van mening dat we de natuur moeten beschermen en dat we ervoor moeten zorgen dat de natuur in de toekomst ook nog bestaat voor onze kinderen en kleinkinderen.